

# Masterprogrammet i organisasjon, ledelse og arbeids egenevaluering

tirsdag, 12. desember 2017

[Innholdsfortegnelse](#)

[Bakgrunn og sammensetning](#)

[Programbeskrivelse](#)

[Studieløp](#)

[Endringer på programmet 2011-2016](#)

[Evalueringer](#)

[Internasjonalisering](#)

[Rekruttering](#)

[Gjennomføring](#)

[Utfordringer](#)

[Planlagte endringer](#)

## Bakgrunn og sammensetning

Masterprogrammet i organisasjon, ledelse og arbeid hadde første opptak høsten 2011. Det ble til som et resultat av at man ønsket å utvikle studietilbud med sterk faglig forankring som samtidig ga gode arbeidsmuligheter for uteksaminerte kandidater. Tian Sørhaug utviklet masterprogrammet og var programmets første programleder. Sammen med Haldor Byrkjeflot utviklet han programmet videre. I dag er Lars Erik Kjekshus programleder og er sammen med Lars Klemsdal ansvarlig for programmet.

Graden hviler på et fundament av tverrfaglighet, som kan spores i svært mange av programmets komponenter. Roten er samfunnsvitenskapelig, og bygger på tydelige innslag fra humaniora, juss og pedagogiske tenkemåter. Målsettingen er å gi kandidatene en selvstendig og helhetlig analytisk holdning til et stort og voksende repertoar av organisasjonsoppskrifter som er preget av motesvingninger.

Programmet har gjennomgått noen viktige endringer siden oppstarten, og mange av de har handlet om Prosjektforum, hvor kjernen er et prosjektarbeid studentene utfører i 2. semester. Flere justeringer av emnets omfang, tematisering og komplementære emner har vært gjennomført, for å finne en god balanse mellom prosjektarbeidet og teori, obligatoriske emner og valgemner.

## Programbeskrivelse

Programmet er bygd opp av 120 studiepoeng, fordelt på 80 obligatoriske og 40 valgfrie studiepoeng. Det søker å rekruttere tverrfakultært, primært fra samfunnsvitenskapelige, humanistiske og pedagogiske disipliner. Den obligatoriske delen av graden skal gi studentene bred innføring i samfunnsvitenskapelige tenkemåter, inngående kjennskap til det organisasjonsteoretiske fagfeltet, og et reelt møte med det ventende arbeidslivet. Gjennom de valgfrie studiepoengene skal studenten selv få mulighet til å forme sin egen grad, og spesialisere seg i ønsket retning – denne ordningen støtter også opp det tverrfaglige fundamentet i graden.

Alle viktige samfunnsforhold har en organisatorisk dimensjon. Masterprogrammet retter seg primært mot ledelse og arbeid i organisasjoner med komplekse målstrukturer: Organisasjoner som er premissleverandører for arbeid- og politikktutforming, og viktige aktører i samfunnet. Programmets studenter møter feltet både teoretisk og praktisk underveis i studiet, noe som gir en unik erfaring med arbeidslivets dilemmaer.

Gjennom programmet skal våre studenter få avansert kunnskap om arbeidsliv, organisasjoner og organisering og evne å anvende denne kunnskapen på nye områder innen organisasjons- og arbeidsliv. Programmet legger til rette for dette ved blant annet se på samspill mellom teknologi og arbeidsprosesser og mellom kultur og organisering.

Det tverrfakultære opptaksgrunnlaget er viktig for å ivareta gradens DNA. Samtidig har det vært et behov for at nye studenter har en form for felles basis med tanke på teoriforståelse og særlig metodekunnskap. Det har ført til innskjerpinger i opptakskriteriene for opptak, og et tilleggskrav på 10 studiepoeng samfunnsvitenskapelig metode ble innført fra 2017.

## Programrådet

Programrådet fungerer som programmets styre, og legger viktige føringer for hvordan programmet drives og utvikler seg. Rådet har siden programmets start i 2011 bestått av 8 medlemmer: Programleder, en fagansatt fra programmet, to representanter fra andre institutter ved UiO programmet samarbeider med, en ekstern representant utenfor UiO, to studentrepresentanter (fra studentenes Programutvalg) og studiekonsulenten<sup>1</sup>. Rådets sammensetning gjenspeiler til en viss grad programmets plass i UiO-faunaen, hvor det har vært like viktig å ha god kontakt og samarbeid med andre institutter og programmer, som kontakt internt på instituttet.

Rådet møtes to til tre ganger i løpet av et kalenderår, med ett møte i høstsemesteret og ett-to møter vårsemesteret. Økt frekvens har vært diskutert, men da vi i dag har nok tid til de sakene som skal opp, og ikke ønsker unødig tæring på programrådsmedlemmenes møtelyst, holder vi på dagens omfang. Normalt faller møtene i forbindelse med pensumfristen for neste semester som ligger rundt 1. april/oktober.

Programmet søker å bruke rådet aktivt: som kontrollorgan, rådgivende og inspirerende diskusjonsfora. Det har en viktig rolle for å legitimere og styre programmet, og programmet føler at rådet er sin rolle bevisst.

---

<sup>1</sup> Programmets nåværende medlemmer, referater og innkallinger finnes her <http://www.uio.no/studier/program/org-ledelse-master/programrad/>

## Studieløp

### Programmets emner

#### Obligatoriske emner

##### *OLA4000 – Organisering og ledelse i det nye arbeidslivet – 10 studiepoeng.*

Emnet gir en innføring i teorier om organisasjoner og ledelse sett i lys av det nye arbeidslivet, og er således introkurset til programmet. Sentralt står overgangen fra standardisert masseproduksjon til komplekse og kunnskapsintensive arbeidsprosesser. Studenter skal etter endt kurs, kjenne til de viktigste teoriene om institusjoner, organisasjoner og organisering for å kunne analysere og forstå sammenhengen mellom ulike organisasjonsformer og endring. Emnet tematiserer samspillet mellom organisatoriske former, teknologi, ledelse og endringer i arbeidslivets institusjoner. I kurset inngår det et studentdrevet seminar (flipped classroom) der alle deltakerne forbereder tekst og presenterer og opponerer på hverandres tekst.

##### *OLA4020 – Metodologi, verdier og dømmekraft – 10 studiepoeng.*

Emnet gir en innføring i grunnleggende samfunnsvitenskapelige metoder samt metodologiske og vitenskapsteoretiske spørsmål. Sentralt er utviklingen av studentens fleksible metodiske skjønn, og ferdigheter til å gjennomføre ulike empiriske undersøkelser. Emnet har dreid fra å være mer teoretisk anlagt rundt metodologi til å inneholde mer praktisk metodekunnskap, og søker å gi studentene noen konkrete redskaper til nytte i SVPRO4000.

##### *OLA4060 – Prosessforståelser og anvendte perspektiver -10 studiepoeng.*

Emnet kan ses i samarbeid med og forlengelse av OLA4000, og er særlig innrettet mot anvendte problemstillinger organisasjon, ledelse og arbeid. Målet for emnet er å gi studenter kunnskap i hvordan prosesser i organisasjoner kan både analyseres og håndteres. Emnet har gjennomgått revideringer i 2017. Det var opprinnelig utformet som et spesialiseringsemne rettet inn mot skriving av masteroppgave. I 2017 ble det flyttet fra vår til høstsemesteret for å frigjøre muligheter for å ta valgemner på vårsemesteret. For å opprettholde muligheten for utenlandsopphold tilbys det nå både til 1 og 3 semesters studenter. I den forbindelse er spesialiseringsdimensjonen inn mot masteroppgaven blitt fjernet og erstattet med et fast pensum rettet inn mot anvendte problemstillinger for analyse av organisasjon og organisering som både kan nyttiggjøres i masteroppgavearbeid og i organisasjonsarbeid, generelt.

##### *SVPRO4000 – Prosjektforum – lederskap og organisering – 20 studiepoeng.*

Emnet gir studentene et reelt møte med arbeidslivet gjennom et praktisk prosjektarbeid for en oppdragsgiver. Her står praktiske organisatoriske problemstillinger i sentrum for arbeidet studentene gjør, og de må svare ut et mandat og problemstilling gitt av organisasjonen. Det skrives kontrakt og utarbeides mandater i samarbeid med seks oppdragsgivere. Emnet gir rom for tverrfaglige løsninger og synliggjør for studentene hvordan deres ervervede kunnskap kan anvendes for å løse konkrete problemstillinger i arbeidslivet. Kurset kan ses som et sentralt nav for hele mastergraden, og mange av utfordringene rundt programmets oppbygging er relatert til emnet. Studentene mappeevalueres og i dette inngår aktiv deltakelse, prosjektpresentasjon, individuelle refleksjonsnotat og en sluttrapport. Alle sluttrapporter offentliggjøres på emnesidene (se Prosjektforum sine websider med presentasjon av tidligere prosjekter).

Som en forsøksordning ble emnet arrangert våren 2017 som seks samlinger. Tanken var at dette skulle frigjøre tid for studentene og gi dem mer sammenhengene tid å jobbe i prosjektene. Denne modellen ligner mer på hvordan ledersamlinger blir arrangert i arbeidslivet. Erfaringene var at dette kolliderte med studentenes bi-jobber og det ble svakt oppmøte på samlingene. Samtidig var det vanskelig å følge opp prosjektene mer kontinuerlig og det oppsto et informasjonsvakuum.

#### *OLA4090 – Masteroppgave i organisasjon, ledelse og arbeid – 30 studiepoeng*

Studentenes avsluttende arbeid er masteroppgaven. Formålet er at studentene får prøve sin fantasi og dømmekraft knyttet til organisasjon, ledelse eller arbeid ved å utføre et selvstendig arbeid, som holder høy akademisk kvalitet, og som viser at studentene kan nyttiggjøre seg den kunnskapen de har fått om teori og metode underveis i graden. Programmets masteroppgave skrives på et semester, og er tverrfaglig orientert. Alle studenter har en veileder som er godkjent av programmet. For en oversikt over temaer det skrives om, anbefaler vi DUO vitnearkiv, hvor alle programmets masteroppgaver er tilgjengelige.

For å sikre gjennomstrømning har programmet fire leveringsfrister for masteroppgaven året igjennom. To av disse er normert levering, 20. mai og 25. juni. I tillegg er det en frist på høstsemesteret 1. november og en frist tidlig i vårsemesteret, 15. februar. Disse to fristene skal sørge for at studenter som gjennomfører utenom normert progresjon kan levere sin masteroppgave.

#### Valgfrie emner

40 studiepoeng velges etter studentens ønske, og godkjenning fra programmet. Programmet har avtaler med en flere institutt både på og utenfor UiO som tilbyr emner for våre studenter. Dette for å sikre en omfattende katalog med valgmemner. Denne katalogen har økt betydelig de siste årene etter et målretta arbeid av studiekonsulenten i samarbeid med PU og programledelsen. Som et resultat har det også kommet i stand et uformelt samarbeid om hospiteringsmuligheter mellom programmet og et program ved Høgskolen i Oslo og Akershus, Master i økonomi og administrasjon, som gir våre studenter utstrakte muligheter til å finne relevante valgmemner.

Studentene oppfordres til å søke bredt etter valgmemner og finne emner som bygger deres individuelle grad. Dette gjelder både institusjon og fagområde. For å hjelpe studentene i å systematisere mulighetene, har programmet definert fire tematiske emnegrupper:

- *Profesjonsteori, teknologi og kunnskapsledelse*
- *Arbeidsliv og rekruttering*
- *Organisasjonsutvikling og institusjonelt arbeid*
- *Kommunikasjon, retorikk og omdømme*

Under hver emnegruppe er det et utvalg emner programmet har avtale om at studentene kan ta. Målet er at emnegruppene skal inspirere og bistå studentene når de tenker på hvilke valgmemner de ønsker, og sørge for at det er en kjerne av «trygge» emner studentene kan søke til, som er godt kjent i studentgruppa.

**Figur 1: Anbefalt studieløp uten utveksling**

4. semester	OLA4090 - Masteroppgave i organisasjon, ledelse og arbeid		
3. semester	Valgemne	Valgemne	OLA4060 - Masteroppgavedesign og teorifordypning
2. semester	SVPRO4000 - Prosjektforum - lederskap og organisering		Valgemne
1. semester	OLA4000 - Organisering og ledelse i det nye arbeidslivet	OLA4020 - Metodologi, verdier og dømmekraft	Valgemne
	10 studiepoeng	10 studiepoeng	10 studiepoeng

**Figur 2: Anbefalt studieløp med utveksling**

4. semester	OLA4090 - Masteroppgave i organisasjon, ledelse og arbeid		
3. semester	Utveksling	Utveksling	Utveksling
2. semester	SVPRO4000 - Prosjektforum - lederskap og organisering		Valgemne
1. semester	OLA4000 - Organisering og ledelse i det nye arbeidslivet	OLA4020 - Metodologi, verdier og dømmekraft	OLA4060 - Prosessforståelser og anvendte perspektiver
	10 studiepoeng	10 studiepoeng	10 studiepoeng

## Endringer på programmet 2011-2016

Masterprogrammet har gjennomgått flere endringer siden første kull startet høsten 2011. Det har i perioden båret preg av å være et ungt program som jobber med å finne sin form. Å skape balanse mellom flere ulike intensjoner (fagportefølje, utveksling, tverrfaglighet, arbeidslivsrelevans, masteroppgave) samtidig som den praktiske gjennomførbarheten for studenter og ansatte er ivaretatt har vært, og er, krevende.

Det største skiftet for programmet skjedde fra og med 01.01.2016, da Tian Sørhaug gikk av med pensjon, og Haldor Byrkjeflot fikk fire års permisjon fra sin stilling. Våren 2016 bar preg av å holde programmet på kurs, og en interim-ledelse kom inn. Studentkonsulenten gikk i midten av mars ut i pappapermisjon, og skapte en ekstra utfordring dette semesteret. Trass utfordringene dette semesteret, fikk det ingen store følger for gjennomføring og progresjon for de berørte studentene. Det skapte imidlertid et inntrykk av uorden, som den nye programledelsen har brukt tid og ressurser på å ordne opp i.

Fagporteføljen har blitt endret ved at 10 studiepoeng ble gjort om fra valgemner til å være obligatoriske. Disse poengene har vært knyttet sammen med Prosjektforum siden de ble innført i 2013, men har brukt lang tid på å finne en form som fungerer. Se mer under OLA4060. Styringen av hvilke valgemner studentene tar er dempet: fram til 2015 var det obligatorisk med et emne fra Humanistisk fakultet. Dette ble etter sterkt ønske fra studentene tatt vekk, da det opplevdes som lite relevant og hemmende. I dag stilles det krav om at et emne må være avlagt utenfor det samfunnsvitenskapelige fakultet, nettopp for å ivareta tverrfaglighet og utfordre studentene.

## Evalueringer

For å sikre kvalitet og videreutvikling av emnene ved programmene gjennomføres periodisk evaluering, en årlig programevaluering og midtveisevaluering for emner. I tillegg gjennomgås emnebeskrivelsene jevnlig og i tråd med årlig syklus for skriftlig studieinformasjon.

Programmets to fagansatte fordeler emneansvaret på programmets emner mellom seg. De har ansvar for:

- at hvert emne blir kvalitetssikret og videreutviklet i tråd med kvalitetssystemets krav.
- at forbedringsbehov blir vurdert og at eventuelle tiltak blir satt i gang og fulgt opp.
- at studentene får tilgang til evalueringsresultater.

Gjennomføring og gjennomgang av evalueringene er et samarbeid mellom de fagansatte og studiekonsulentene.

## Emnebeskrivelser

En emnebeskrivelse er en beskrivelse av emnets faglige innhold, undervisnings- og vurderingsformer og studentenes forventede læringsutbytte. Emnebeskrivelsen inneholder også informasjon om regelverk knyttet til den praktiske gjennomføringen av emnet.

Emnebeskrivelsene gjennomgås jevnlig i tråd med årshjulet for arbeid med skriftlig studieinformasjon for å kvalitetssikre informasjonen om emnene. Gjennomgangen bidrar til vurderinger av kvaliteten i emnebeskrivelsen og sikrer oppdateringer av innholdet basert på evalueringsresultater og andre tilbakemeldinger.

Emnebeskrivelsene brukes i undervisningen og presenteres på første og siste forelesning der studentene inviteres med for å diskutere i hvilken grad kurset har fulgt opp emnebeskrivelsen.

Samtlige emner hadde en gjennomgang og revidering i 2017. Ferdighetsmål og kunnskapsmål ble revidert for i større grad å være tilpasset endringene i pensum og timeplan.

## Periodisk evaluering av emner

Det foretas en evaluering av helheten i hvert emne første gang det tilbys, deretter jevnlig etter en frekvens fastsatt av fakultetet. Formålet er å gi grunnlag for faglige og strategiske vurderinger av behovet for endringer i emnet eller nedleggelse av emnet. Sentrale tema for evalueringen er emnebeskrivelsen, hvordan emnet inngår i studieprogrammet, studentenes gjennomføring, samt læringsmiljø og infrastruktur knyttet til emnet.

Det er ikke gjennomført periodisk emneevaluering. Emneansvarlig har i samråd med programleder hatt ansvaret for å gjennomgå evaluering av emnet, midtveisevaluering og

sluttevaluering og studiebarometeret samt karakterfordeling, og foreslå endringer som så blir lagt frem for PU og Programrådet. Fra og med 1.1.2018 vil det bli oppnevnt en tilsynssensor hvor en av oppgavene som er foreslått er å foreta periodisk evalueringer av utvalgte emner.

### Midtveisevalueringer av emner

Midtveisevaluering skjer hver gang emnet gjennomføres. Formålet er å la studentene komme med tilbakemeldinger om emneinformasjon, undervisningsaktiviteter og læringsprosesser og vurdere behovet for justeringer underveis.

Siden høsten 2016 har midtveiseevalueringene funnet sted som et møte mellom noen av Programutvalgets (PU) medlemmer og administrasjonen. PU har snakket med studenter som tar det aktuelle faget. Vår erfaring er at dette gir mer konkrete tilbakemeldinger det er lettere å ta aksjon på, enn tidligere evalueringsmodell der et fåtall studenter besvarte nettskjema.

### Programevalueringer

Programevalueringer foretas årlig av programmet. Hovedformålet er å vurdere om intensjonene for studieprogrammet og tidligere gjennomført kvalitetsarbeid er oppnådd og å foreslå forbedringstiltak der det er nødvendig. Evalueringen har foregått via nettskjema, og vært inndelt for 1. og 2. årsstudenter. Svarprosenten har til tider vært lav, men vi bruker PU aktivt som en pådriver for å få høynet prosenten for begge grupper. Vi ser også at flere 1.årsstudenter svarer enn 2.årsstudenter, uten at vi har sett videre på mulige årsaker til dette.

I undersøkelsen fra januar/februar 2017 for 1.årsstudentene svarer samtlige (12) 4 eller 5 (1=i liten grad, 6=i stor grad) på hvordan programmet oppfyller deres forventninger. Videre ser svært god skår når det gjelder det sosiale, 81,8% karakteriserer det som «bra» og 18,2% som «middels», dette svarer godt til vår opplevelse av det sosiale miljøet på programmet. Læringsutbytte får gode skussmål, og 90,9% ligger mellom 4-6.

Av de generelle kommentarene studentene har lagt ved evalueringa går misnøye med OLA4020 igjen blant flere. Emnet er en utfordring vi jobber med å løse.

### Eksterne evalueringer

Som del av kvalitetssystemet skal alle program ha **tilsynssensor**. Programmet har ikke hatt en fungerende tilsynssensor siden våren 2014. Dette skyldes til dels at det ikke har vært et krav fra fakultetets side, samtidig som det har vært en del interne omveltninger på programmet som har gjort at prioriteringen av tilsynssensor har vært stilt i andre rekke. Formålet med tilsynsordningen er å sikre at grader oppnådd ved UiO holder god standard sammenliknet med grader oppnådd ved andre institusjoner. Det har blitt satt ny fokus på dette av fakultetet i 2017, og programmet vil ha Erik Døving fra Handelshøyskolen ved Høgskolen i Oslo og Akershus som tilsynssensor fra og med 01.01.2018.

**Kandidatundersøkelsen** er en undersøkelse av Rambøll Management Consulting som omfatter omkring 11.000 kandidater på bachelor-, master og PhD-nivå som fullførte sin grad i perioden 2011-2013. På grunn av programmets korte levetid da undersøkelsen ble presentert, er det få programsvar og således lite å hente fra undersøkelsen. Programmet ser fram til en eventuell ny undersøkelse og hva den kan avdekke.

Videre vi vil trekke fram **Studiebarometeret**, som er en nasjonal spørreundersøkelse foretatt av NOKUT, hvor et hovedformål er å gi fremtidige studenter informasjon om kvaliteten ved ulike studieprogram. 13 studenter fra programmet svarte på undersøkelsen

som ble publisert i februar 2017. Rapporten er lagt opp slik at 2.årsstudenter på programmet svarer hvert år.

Studiebarometerets rapport fra 2017 (som dekker høst 2015-vår 2017) viser at programmet generelt gjorde det litt svakere enn sammenligningsgrunnlaget (alle økonomisk-administrative fag i Norge). Vi ser også en nedgang sammenlignet med programmets skår foregående år.

Vi får bekreftet at studiet er et ønsket studie, da de spurte gir 4,5 (1= ikke enig, 5 =helt enig) på spørsmål om de går på det studieprogrammet de helst vil gå på. Samtidig er svaret 3,3 på hvor fornøyde de er med studiet alt i alt. Mest fornøyd er studentene med eksamen (4,0), og læringsutbytte, yrkesrelevans og inspirasjon følger som de neste punktene programmet gjør det greit på (3,6 på samtlige). Der vi scorer lavest er på undervisning, hvor vi scorer 2,9. Dette er utfordringer vi har tatt tak i og mener at vi langt på vei har møtt, særlig gjennom endringene som er gjort i OLA4060 og OLA4020.

Våren 2016 var preget av at programmet hadde en interim ledelse og uten fast ansatt fagstab. Dette kan ha gitt utslag i tilfredsheten med studieprogrammet når studentene har svart på undersøkelsen. De historiske dataene fra tidligere studiebarometer gir grunn til å tenke at denne siste undersøkelsen kan betraktes som avvik.

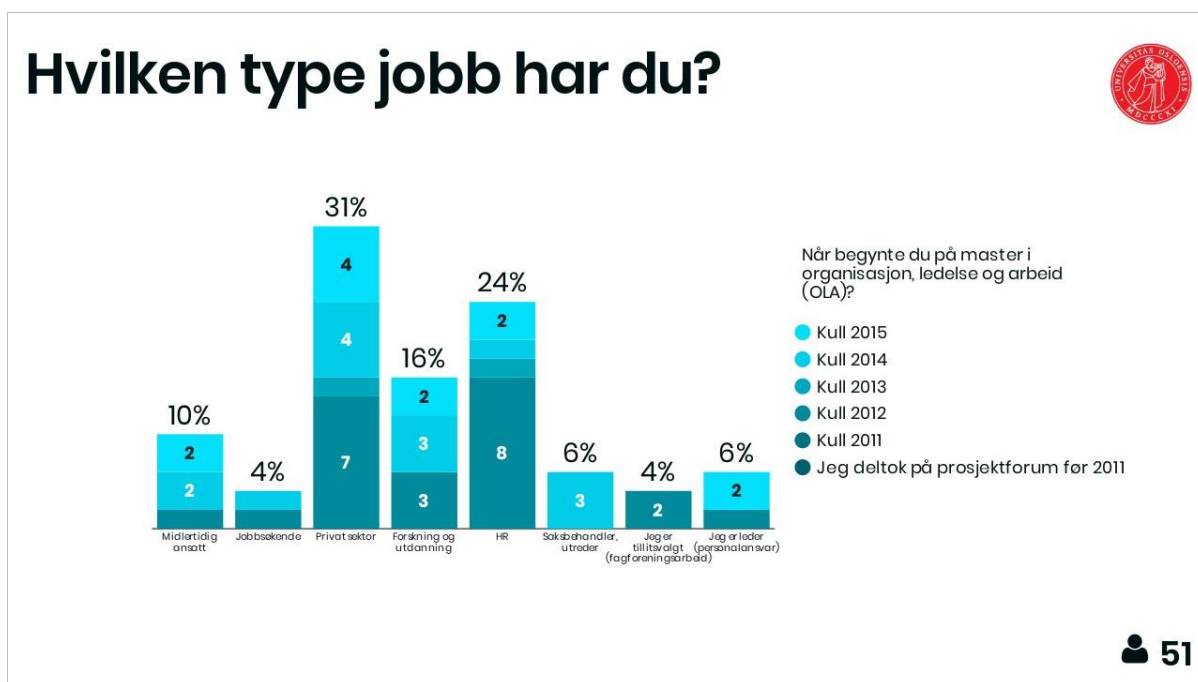
Neste undersøkelse vil publiseres februar 2018.

### Egen kandidatundersøkelse

Programmet har en egen alumniorganisasjon for kandidater som har tatt master i organisasjons, ledelse og arbeid som møtes en til to ganger i året. Det ble foretatt en kartlegging på sist alumnitreff våren 2017. Resultatene fra denne undersøkelsen er vedlagt i sin helhet.

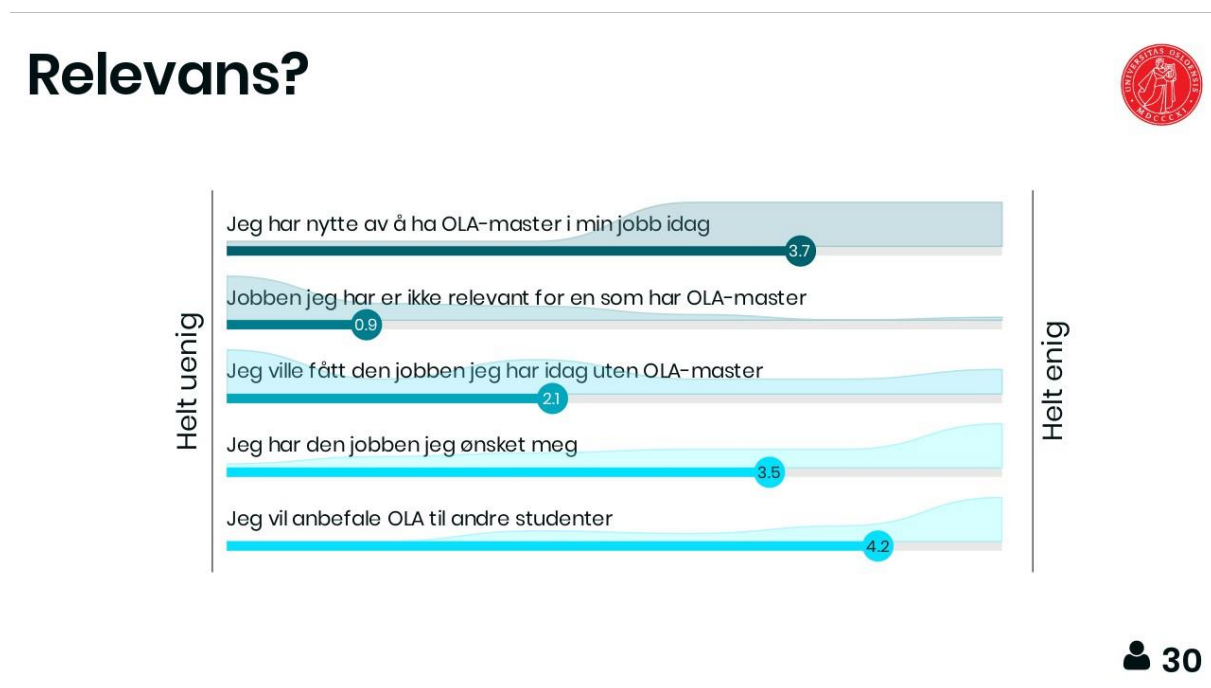
Denne kartleggingen viste at flertallet av kandidatene opplever at de har en relevant jobb i forhold til utdanning samt at de opplever at masteren er nyttig i sin jobb i dag (figur 3 og 4).

**Figur 3. Hva slags jobber har uteksaminerte studenter?**





Figur 4. Hvor relevant var mastergraden for å få jobb



## Internasjonalisering

Internasjonalisering og utveksling har vært sentrale elementer i programmet fra starten av. Faget er i seg selv internasjonalt, og det er naturlig at det ser utover det som skjer her hjemme. Vi kan se dette i pensumlitteraturen det undervises i (OLA4000, OLA4020 og OLA4060), i internasjonale oppdragsgivere til Prosjektforum, og i tilretteleggingen av og oppfordringen til studenter om å reise på utveksling.

Tilrettelegging for utveksling underveis i studiet har vært viktig fra dag en, og det tredje semesteret i graden har siden første kull vært forbeholdt valgemner for å sikre at studentene har et fritt semester å reise ut på. Utveksling gir studentene utvidet horisont, en mulighet til å teste ervervet kunnskap og forståelse i fagmiljø som vektlegger annerledes, kontaktnettverk, møte med andre kulturer og en mulighet til å stå på egne ben og fikse ting selv. Dette gjør ønsket om utveksling på programmet til en viktig og prisverdig ambisjon, og vi forsøker å leve opp til dette. Da vi likevel har endret på oppbyggingen av studiet, slik at 3. semester i dag er «fritt» kun dersom man har tatt OLA4060 i 1. semester, er det med et ønske om å gjøre studieløpet bedre for alle studenter på programmet, uten at det går utover ønske eller mulighet til utveksling. Flere av årets kull (2017) ga seg i kast med OLA4060 i 1. semester nettopp fordi de var interessert i å ha muligheten for utveksling åpen. Det er en kontrast til de senere årenes dalende utvekslingstall.

Tabell 1: Antall utreisende studenter

År	Antall utreisende
2012	3
2013	14
2014	6
2015	8
2016	3

Ved interesse fra studentene har det blitt arrangert et informasjonsmøte om utveksling, gjerne i forbindelse med søknadsfristen 15. februar. Dette er et tiltak som senker lista for å reise på utveksling, særlig ved at noen myter om egenadministrasjon og vanskeligheter rundt utveksling knuses. Å møte tidligere studenter som har vært på utveksling og hatt gode erfaringer er også et viktig element. Et møte i januar 2018 er planlagt.

Et punkt vi ser forbedringspotensial på, er utvalget over avtaler som spesielt egner seg for program-studentene. I dag inneholder lista kun tre avtaler. En mer omfattende liste med varierte, godt vurderte avtaler vil trolig senke terskelen ytterligere for studenter som er interessert i utveksling. Det er all grunn til å tro at det er mange faglige relevante avtaler for programmets studenter i UiOs mangfoldige katalog. Vi håper å få sett nærmere på dette i 2018, slik at neste kull møter et bedre utbygget utvekslingstilbud. Et mer drastisk skritt som kan vurderes, er å søke opprettelsen av en eller to avtaler spesifikt for programmets studenter. Dette kan være med institusjoner det foreligger faglig samarbeid med, og/eller som er anerkjente innenfor feltet.

## Rekruttering

Masterprogrammet er et ettertraktet studium, med svært gode søkertall gjennom flere år. Masterprogrammet har pr i dag 35 studieplasser, men har søkt om en økning til 40 studieplasser fra høsten 2018<sup>2</sup>. Vi har også en sterk søkerbunke med mange kandidater med svært gode karakterer.

**Tabell 2: Antall søkere og karaktersnitt for opptak. Tall er hentet fra Tableau, se vedlegg 1**

År	Søkertall	1.valgs-søkere	Tilbud gitt	Snitt
2011	274	Ikke tilgjengelig	Ikke tilgjengelig	63,4
2012	387	Ikke tilgjengelig	Ikke tilgjengelig	63,88
2013	627	Ikke tilgjengelig	56	64,24
2014	704	411	60	64,00
2015	831	481	69	64,00
2016	794	446	66	3,98 (63,98)
2017	767	446	70	4,04

Årsaken til de gode tallene er sammensatt. Dels skyldes det at masterprogrammet oppleves som faglig relevant og som gir en anvendbar kompetanse som kan brukes innen mange bransjer og organisasjoner. Som del av programevalueringene har vi spurt om årsaker for å velge programmet, og ser noen klare trekk. Her trekkes særlig nærhet til arbeidsliv, og Prosjektforum, fram som et særlig sterkt kort for programmet. Dels er også tverrfaglighet et sterkt kort.

En viktig faktor er også det tverrfaglige opptaksgrunnlaget som gjør at søkere fra mange retninger og utdanningsinstitusjoner kan kvalifisere for opptak. Her skiller masterprogrammet seg tydelig fra eksempelvis de to andre masterprogrammene ved instituttet, Samfunnsgeografi (Human Geography) og Sosiologi, som begge er disiplinære grader og med det har et mye snevrere opptaksgrunnlag.

<sup>2</sup> Søknaden er godkjent i fakultetsstyret, og ligger pr 28.11.2017 til behandling hos Universitetsstyret.

Selv om søknadstallene er gode, har vi de siste årene (siden opptak 2014) hatt en utfordring med å fylle opptaksrammen. Selv om vi ved semesterstart 1. semester har flere søkere som har takket ja til plass en vi har faktiske studieplasser til, ser vi at mange av disse aldri starter her. Søkerne har svært gode kvalifikasjoner og mange muligheter, og vi er ikke nødvendigvis førstevalg for alle disse. I dette mener vi det er viktig å skille mellom «frafall» og «ikke begynt på studiet», og vi mener at den gruppen som er omtalt her ikke kan klassifiseres som «frafalte studenter», da de aldri har avlagt studiepoeng på studiet, langt mindre deltatt i en forelesning. «Frafall» fanger opp de studentene som har vært en del av studiet, men som av ulike årsaker ikke gjennomfører – et skille kan trekkes mellom 1. og 2. semester. Med et slikt utgangspunkt har programmet et lavt frafall, men en relativt stor andel av søkere som aldri blir virkelige studenter. NSD opererer med kategorien «ikke møtt til studiestart» i sine oversikter som kan være en hensiktsmessig måte å vise dette skillet.

Selv om vi de siste årene har gitt flere opptak enn vi har plasser til, må vi altså bli tøffere i overbookingen for å sitte igjen med et studenttall som tilsvarer opptaksrammen. Med økt opptaksramme fra høsten 2018 Opptaket 2017 gikk vi høyt ut og ga 62 tilbud i første opptaksrunde, med et siktemål om at 39-40 søkere takket ja. Samlet ble det gitt 70 tilbud i 2017.

Fra høsten 2018 ser det ut til at vi også har 5 studieplasser mer å fylle. Vi ser med spenning på utfordringen det gir oss i å treffe godt med antall tilbud. Erfaringen og tall fra andre programmer er at differansen mellom tilbud og aksept blir mindre ved større opptak og at avviket mellom gitt opptak og «ikke møtt til studiestart» vil ligge på mellom 10 og 20 prosent

Et scenario vi anser som sannsynlig er at vi sender tilbud til søkere som er rangert lavere enn i dag, men at disse har en sterkere tilbøyelighet til å takke ja, da man kan anta at de har færre alternativer.

Tabell 3 gir en oversikt over studenter som ikke møtte til studiet eller tok i bruk studieplassen sin 1. semester. Data er bearbeidet fra FS-rapport 755.001 Gjennomføringsfakta – studieprogram. Rapporten i sin helhet kan finnes som vedlegg 2.

**Tabell 3: Frafall første semester perioden 2011-2017**

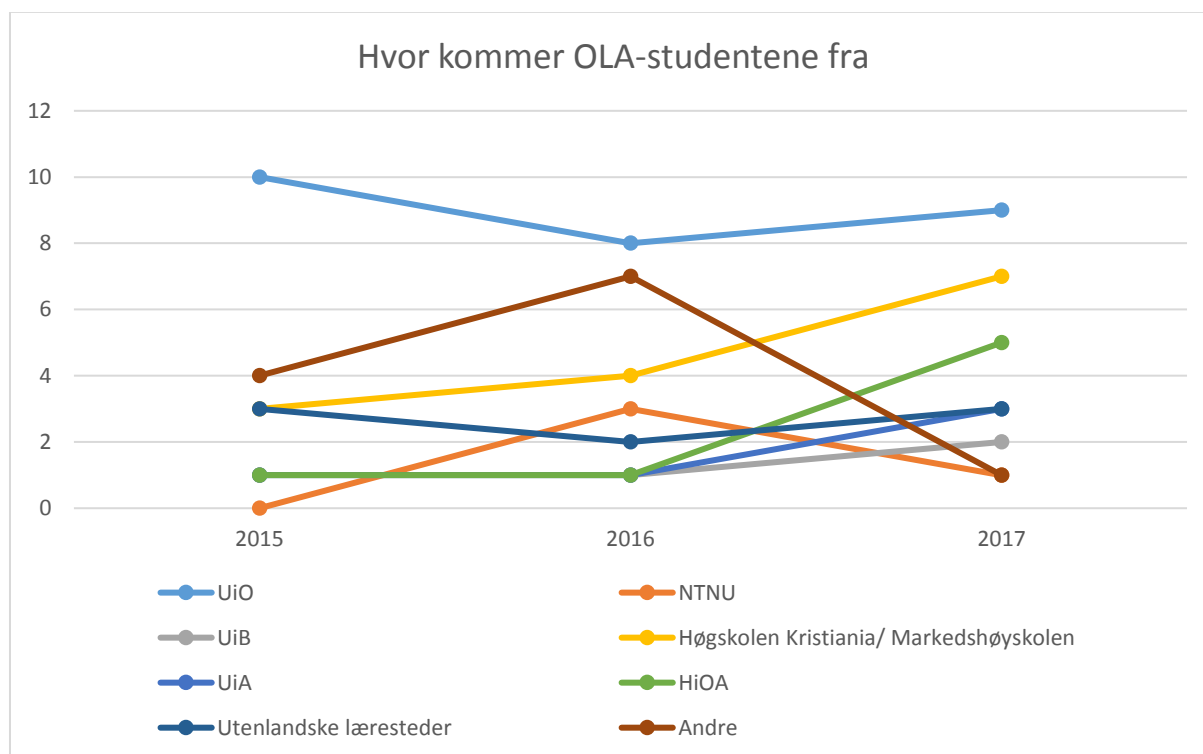
År	Studenter gitt opptak	Studenter som ikke møtte til studiet
<b>2011</b>	<b>33</b>	<b>5</b>
<b>2012</b>	<b>34</b>	<b>3</b>
<b>2013</b>	<b>30</b>	<b>0</b>
<b>2014</b> (økning i opptaksramme fra 30 til 35 studenter)	<b>45</b>	<b>7</b>
<b>2015</b>	<b>33</b>	<b>7</b>
<b>2016</b>	<b>38</b>	<b>7</b>
<b>2017</b>	<b>40</b>	<b>9</b>

Siden programmets oppstart og første opptak i 2011 har det ikke vært brukt noe midler på rekruttering eller promotering av studiet i forbindelse med opptak. Det har heller ikke vært holdt informasjonsmøter i forbindelse med søknadsfrist. Studiekonsulenten mottar et relativt stort omfang henvendelser fra interesserte hele året gjennom og trykket øker fram mot søknadsfristen 15. april. Behovet for bedre organisert informasjon til søkere er tilstede, og informasjonsmøte/r har vært foreslått som et tiltak. Spørsmål om informasjonsmøter kommer også fra potensielle søkere med jevne mellomrom. Skal informasjonsmøter innføres, er det i så fall viktig at informasjonsmøtene søker å nå godt kvalifiserte kandidater og potensielle kandidater, og bidrar til en høyning av kvaliteten på søkerbunken, snarere enn

kvantiteten av søkere. Å holde spesialtilpassede informasjonsmøter for utvalgte bachelorprogram har vært diskutert. Her har særlig offentlig administrasjon og ledelse ved UiO vært nevnt som et studie vi ser verdi av å profilere oss overfor, men andre bachelorprogram som sosiologi, kultur og kommunikasjon og statsvitenskap er også aktuelle.

Programmets studenter kommer fra en rekke ulike utdanningsinstitusjoner. Se graf for oversikt over hvor våre studenter kommer fra.<sup>3</sup> Se også vedlegg nr. 3 for oversikt over studentbakgrunn for UiO-studenter.

**Graf 1. Hvilke institusjoner kommer våre studenter fra.**



En ny promoteringskanal vi vil ta i bruk fra våren 2018 er SOS2200 – Organisasjon, ledelse og arbeid, et spesialiseringsemne på sosiologi bachelor. Lars Klemsdal er emneansvarlig for emnet, og det gir en god arena til å presentere masterprogrammet for bachelorstudenter som er interesserte i emnet på en naturlig måte.

## Gjennomføring

Studieprogrammet vurderes som godt organisert. Det har, som vist, en høy søkertilstrømning, og god inntakskvalitet. Våre studenter produserer fine resultater. Utfordringer vi ser for gjennomføringen, foruten opptaksramme og studenter som ikke starter på studiet, er et moderat, jevnt frafall utover i studieløpet, deltidsstudenter, og studenter som ikke følger normert studieprogresjon. Resultatoppnåelsen for programmets studenter er sterk, men kan nok bære preg av ulike forutsetninger studentene har for å møte

<sup>3</sup> Tallmaterialet tar bare utgangspunkt i studenter møtt på oppstartsamling det aktuelle året, og har derfor noen mangler. Det gir likevel et generelt inntrykk av hvor OLA-studentene kommer fra

de ulike programemnene. I oversikten under vises karakterfordeling for programmets ordinære emner (Prosjektforum vurderes bestått/ikke bestått).

**Tabell 4. Eksamensresultater for OLA4000, OLA4020 og OLA4060<sup>4</sup>**

Emne	Antall kandidater	Antall møtt til eksamen	A	B	C	D	E	Stryk	Avbrutt	Periode
<b>OLA4000</b>	202	170	26	57	61	16	2	5	3	H2011-H2016
<b>OLA4020</b>	192	171	28	79	48	12	1	3	0	H2011-H2016
<b>OLA4060</b>	88	79	13	35	21	9	1	0	0	V2015-H2017

Studiepoengproduksjonen er gjennomgående høy. Det avlegges færre studiepoeng pr student i høstsemesteret enn vårsemesteret, men dette tror vi kan forklares av studenter som ikke møter til studiet.

**Tabell 5. Avlagte studiepoeng pr student 2011-2017<sup>5</sup>**

Termin	Studiepoeng/student
2011 V	0
2011 H	21,11
2012 V	28,75
2012 H	24,55
2013 V	22,36
2013 H	18,55
2014 V	23,36
2014 H	20,78
2015 V	22,23
2015 H	16,62
2016 V	20
2016 H	19,87
2017 V	24,43

Som diskutert tidligere er det mange studenter som aldri starter på studiet. Av de som starter og gjennomfører 1. semester ser vi at de fleste gjennomfører graden. Frafallet er likevel tilstede, og vi ønsker bedre belysning av årsakene til at studenter faller fra. Her håper vi å dra veksler på et større arbeid som gjøres på fakultetet og som instituttet har bidratt på.

Programmet har til enhver tid noen studenter som studerer utenfor normert progresjon, som følge av ulike årsaker. Vi har utarbeidet rutiner for oppfølging og løpende kommunikasjon med disse studentene, slik at vi kan bistå og hjelpe de med gjennomføringen. Studiekonsulent fører oversikt over studenter det gjelder, og tar kontakt i starten av hvert semester for en statusrapport, og eventuell veiledning for videre studieløp. Det ser ut til å

<sup>4</sup> Tall er hentet fra FS – rapport 580.001.

<sup>5</sup> Tallene er hentet fra DBH – studiepoeng pr student

fungere, og de fleste av studentene i denne kategorien har en vilje til å levere masteroppgave og komme i havn. Samtidig er det nok blant disse studentene det største frafallet underveis i studiet skjer.

For studenter som har kommet fram til masteroppgaven, altså bestått sine øvrige 90 studiepoeng, har vi en meget god gjennomføringsrate. Kun 1 student i programmets levetid har ikke gjennomført masteroppgaven. For å sikre dette framover har vi opprettet en ordning med ekspressveiledning av studenter som kun har masteroppgave igjen, men som ikke kommer i gang med arbeidet. Ordningen ble innført høsten 2017, og er bare gjennomført for en student. men har ikke blitt testet i større skala enda.

De to neste tabellene viser antall oppnådde grader pr semester fra og med 2013, og resultatene på masteroppgaven. Over de siste to årene ser vi en klar stigning i hvor mange som leverer oppgaven, og flere leverer også til normert tid.

**Tabell 6. Antall uteksaminerte kandidater og karakterfordeling 2013-2017**

Emne	Antall kandidater	Antall leverte	A	B	C	D	E	Stryk	Avbrutt	Periode
OLA4090	165	111	26	43	39	2	-	1	-	V2013-H2017

**Tabell 7. Antall avlagte grader i semesteret vår 2013 – vår 2017**

Termin	Avlagte grader
2013 V	7
2013 H	9
2014 V	17
2014 H	7
2015 V	11
2015 H	4
2016 V	20
2016 H	11
2017 V	22

## Utfordringer

### Tverrfaglighet

Tverrfaglighetens betydning og plass har vært diskutert i hele programmets levetid, og er noe tilsynssett i sin rapport fra 2013 problematiserte. Programmet har valgt å holde det tverrfaglige i hevd, fordi vi mener organisasjonsfaget i seg selv representerer et spenn over ulike tilnærminger og fagområder. Det vil således være kunstig å fjerne seg fra det tverrfaglige i programmet, når det er en naturlig del av faget. Samtidig har vi sett at det er en styrke med tanke på opptakskvalitet og rekrutteringsmuligheter å kunne rekruttere bredt – se avsnittet om rekruttering. Den største utfordringen er ulikt startpunkt for studentene, med hensyn til både teorikunnskap og metode. Men vi mener at utfordringer rundt dette i dag blir håndtert gjennom tilpasninger i innføringsemnet OLA4000, og gjennom innskjerpingen i opptakskrav.

Dette kan videre ses i sammenheng med de studentene som tas opp til programmet, som i større grad enn før kommer fra samfunnsvitenskapelige og organisasjonsfaglige bachelorprogram, samtidig som rekrutteringen fra særlig humanistiske fag har falt de siste årene. Her ser vi et interessant dilemma for programmet, fordi det utfordrer ønsket om tverrfaglighet som ideal, og setter det opp mot praktiske realiteter i undervisningssituasjonen. Inntrykket er at endringene i søkerbakgrunn i første omgang skyldtes eksterne forhold. Innskjerpningen i metodekrav vil ha bekreftende effekt på endringen, da det gjør at humanister som tidligere ikke trengte tilpasninger i sin grad, i dag må sy samfunnsvitenskapelig metode inn i sin grad, eller ta dette som supplerende utdanning etter bacheloren. Her forsakes altså noe av det tverrfaglige opptakspotensialet for å gi et bedre tilbud til de studentene som starter på programmet.

### Gjennomstrømning og oppfølging av studentene gjennom hele programmet

Arbeidet med studieløpsjustering slik at programmet framstår som et profesjonelt og gjennomtenkt studium, som ivaretar flere ulike hensyn, vil fortsatt være viktig. Innunder dette vil vi trekke fram endringene i OLA4060, bedre opplegg rundt masterskisse og arbeidet med denne, ivaretagelsen av utveksling som en reel mulighet og arbeid for at valgemner fortsetter å være en opplevd styrke for studenter ved å ta mastergraden.

En vedvarende utfordring har vært å posisjonere masteroppgaven og forarbeidet i forhold til andre elementer. Særlig handler det om å sette i gang studentene med idéarbeid og skisseskiving på et tidspunkt som treffer. Programmet har vektlagt betydningen av utveksling høyt, og lagt opp til et semester med kun valgemner for å legge til rette for at studenter reiser på utveksling. Dette semesteret har blitt 3. semester, og som har gitt utslag i at programmet har mistet noe av kontakten med studentene det siste semesteret før de skal skrive masteroppgaven. Endringene i OLA4060 er ment å bedre denne kontakten. Vi kan nå knytte veiledning og seminaraktivitet rundt studentenes masterskisser direkte opp til et emne, som har noen praktiske fordeler med tanke på kommunikasjonskanal og studentinformasjon. I tillegg vil fagansattes ressursbruk synliggjøres og belønnes bedre opp mot timeregnskapet.

### Valgemner og sårbarheten som et tverrfakultært program

Et annet aspekt av det tverrfaglige er fagene studentene tar. Som vi har diskutert tidligere har det vært en kontinuerlig utbedring av tilbudet av valgemner våre studenter kan velge mellom, og vi er i dag fornøyde med å tilby emner fra mange institutter og fakulteter for våre studenter, og føler at tilbudet i dag har dybde og bredde nok til å tilfredsstille programmets studenter.

Et faremoment vi ikke har tatt stor nok høyde for i denne utvidelsen, er avhengigheten av stabilitet i tilbudet, og at endringer kan skje på studieprogrammene og instituttene vi tilbyr emner fra. Dette har blitt svært aktuelt under ferdigstillingen av dette dokumentet, da vi uforvarende fikk beskjed om at emnetilbudet vi har benyttet oss av hos masterprogrammet for kunnskap, utdanning og læring ved Institutt for pedagogikk ikke lenger vil være tilgjengelig etter våren 2018. Flere av disse emnene har blitt viktige emner som mange av våre studenter har valgt å ta de siste årene. I første omgang er det synd at porteføljen innskrenkes og våre studenter får et mindre repertoar å velge blant.

På et overordnet nivå kan det skape store utfordringer om dette skjer ved andre program eller hvor vi har mange valgemner fra. Skal valgemner fortsatt være en del av programmet slik det er i dag, er vi avhengig av at våre studenter kan finne givende emner og få tilgang til

disse på en enkel måte. Alternativer for å sikre oss mot dette er å inngå bindende avtaler med emnetilbydere. Dette var praksis da programmet var nytt, og vi har kontraktsfestet rett til en del emner, særlig ved det humanistiske fakultet. Praksisen falt imidlertid bort etter hvert som porteføljen økte. Mer uformelle avtaler ble inngått – dette var tilfellet for emnene ved Institutt for pedagogikk. Praksisen bør vurderes gjeninnført, særlig når vi vet at programmets opptaksramme øker og vi må sørge for at flere studenter har valgemner å ta. Andre alternativer kan være å styre valgemners mulighetene i større grad, eksempelvis slik 40-grupper fungerer for bachelorprogrammene, der studentene har valgfrihet innen et utvalg emner. Å bygge ut vårt eget fagfelt og kunne tilby egne valgemner innen OLA-tematikk er også et svar på utfordringene, og en mulighet vi ønsker å forfølge videre opp mot instituttet.

### Økte opptaksrammer

En annen hovedutfordringen vi vil løfte fram er å finne nøkkelen for tilbud og opptaksramme. Slik det er i dag får vi for få studenter både sett opp mot opptaksrammen vi har, og etterspørselen vi møter fra interesserte kandidater. Når vi også øker opptaksrammen fra 2018, er vi usikre på hvordan det vil påvirke formelen. I et lengre perspektiv er det også naturlig å se på dimensjoneringen av studiet, og vi kan tenke oss en kommende diskusjon om hvor mange studenter programmet kan ha maksimalt – slik det er nå skorter det ikke på søkere. Flaskehalsen er Prosjektforum og at oppfølgingen av mer enn seks prosjekter med 6 studenter pr prosjekt er vanskelig innenfor dagens modell. Et mulig scenario er å arrangere Prosjektforum to ganger i året og med det doble kapasiteten.

### Godt studentmiljø

Økte opptaksrammer kan imidlertid utfordre OLA programmets gode studentmiljø og å sikre fortsatt god kontakt mellom studentene, det faglige og det administrative på programmet. Med flere studenter vil kullfølelsen potensielt kunne viskes ut, og vi ønsker å spille ball med programutvalget (heretter PU) fram mot semesterstart høsten 2018 for å sikre at vi tar godt imot de nye studentene.

PU er en naturlig nøkkel i mye av arbeidet som skjer på programmet, og den viktigste kanalen for studentene å gi tilbakemeldinger til programmet på. Vi ser muligheter i hvordan arbeidet og kommunikasjonen foregår mellom delene i programmet kan gi seg utslag i et bedre program for alle involverte. PU har klaget på manglende kontakt med programledelsen og det er nå innført to faste møter i året i tillegg til midtveisevalueringen.

### Styrket metodekunnskap

I emneporteføljen ser vi særlig en utfordring med OLA4020, programmets metodekurs. Det OLA4020 vi ser i dag, er et resultat av at metode har blitt en mer vektlagt del av programmet gjennom eksplisitt metodekrav for opptak. Samtidig har det vært et ønske fra studentene gjennom flere år at konkret metodikk blir en mer sentral del av emnet enn det har vært. Dette var noe nytilsatt programleder Lars Erik Kjekshus tok tak i da han kom til programmet høsten 2016, og Lars Klemsdal (tilsatt på programmet fra 2017) videreførte endringene høsten 2017. I dag inneholder OLA4020 langt mer konkret metodikk og anvendelse av metode enn tidligere, men vi ser likevel tydelige utfordringer. Emnet blir i dag hverken fugl eller fisk, og evner ikke å favne den bredden av forkunnskaper innen metode våre studenter besitter. Det som er selvsagt for noen, er nytt og komplisert for andre. Dette skaper utfordringer for hvordan emnet legges opp: hva som prioriteres, undervisningsmetodikk, pensum. Det er tydelig at skal emnet fungere neste gang det går, må det revideres betraktelig.

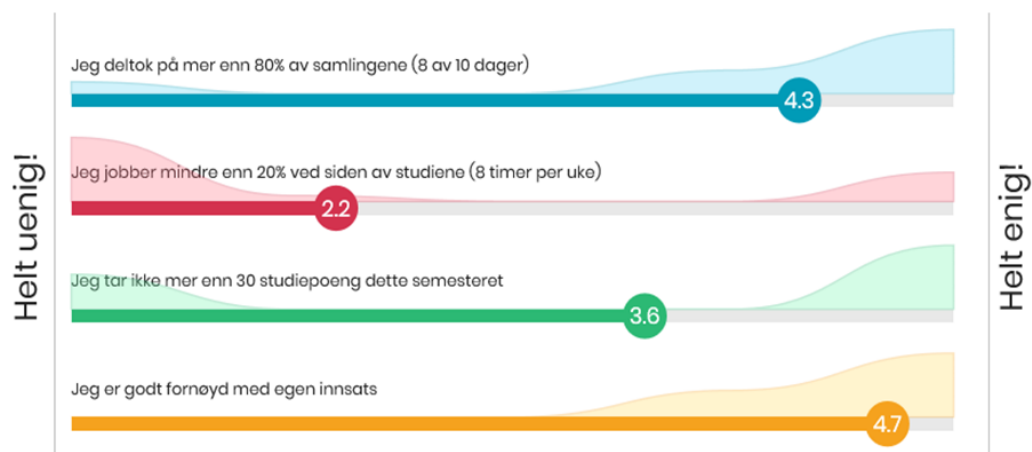


## Kalibrering av karakternivå.

Jevnt over viser det seg en gjennomgående normalfordelt karakterfordeling som tidligere vist. Det er likevel en utfordring med økende antall ønsker om begrunnelse samt økende antall klager på karakterer. Fra og med høsten 2017 skrives det nå sensorveiledning på alle emnene på OLA, og det gis oversikt over karakterfordeling og eksempelbesvarelser til klagekommisjonen.

## OLA-programmet som fulltidstudium

En utfordring for programmet er at studenter i stor grad har til dels omfattende arbeidsansvar utenom studiene. I sluttevalueringen av Prosjektforum kartla vi studentenes egen innsats og mange svarte at de hadde mer enn 20% jobb ved siden av fulltidsstudiet (se figur). Hele evalueringen ble diskutert med studentene i plenum. Egen innsats ble diskutert spesielt etter at det hadde vært situasjoner der studenter ikke hadde kunne følge opp kontakten med oppdragsgiver eller delta på samlinger fordi det kolliderte med jobb. Det er mange argumenter for at studenter må kunne jobbe ved siden av på grunn av høye boligpriser og annet. Det kan da særlig kjennes som urettferdig og oppleves som dobbeltpress fra arbeidsgiver og Universitet. Men OLA er fulltidsstudium, og det blir studentene gjort oppmerksom på, slik at det ikke forventes at forelesninger og innleveringer må tilpasses ekstern arbeidstid.



## Planlagte endringer

Bedre kontakten med PU og således studentene er et arbeid vi er i gang med, og som vi vil fortsette. I dag har vi faste midtveisevalueringer hvor PU inviteres inn til møte med programlederen og studiekonsulenten for å avklare om det er noe ved undervisningsopplegget som kan justeres underveis i semesteret. Dette ble innført som fast ordning høst 2016. Etter semesterslutt foretas det en sluttevaluering samt at det enkelte emnet foretar egne evalueringer. I tillegg har studiekonsulenten fortløpende møter med PU ved behov. Faste møter mellom programleder, studiekonsulent og PU innføres fra våren 2018, i tillegg til den eksisterende kontakten i programrådsmøter og midtveisevalueringer.

Høsten 2016 opplevde vi at studentene etterlyste mer informasjon og at det i flere saker hadde oppstått misforståelser. Det ble derfor tatt initiativ til to fellesmøter med studentene. Generelt har det vært vanskelig å enes om hva som er beste informasjonskanal og studentene

har uttrykket frustrasjon over at de ikke vet om informasjon sendes ut på epost, via Fronter eller emnesidene. Programleder og studiekonsulentene har tatt opp dette med studentene for å enes om hva som er beste informasjonskanal og få bedre rutiner på dette. Overgangen til Canvas vil forhåpentligvis bedre dette.

Et tilleggsproblem våren 2017 var at Prosjektforum hadde samlinger og ikke ett fast møte i uken. Dette gjorde at det var færre møtepunkter mellom programleder og studenter og vanskeligere å følge opp studentene. Dette er nå endret.

Som vist under punktet Utfordringer, ser vi et særlig behov for å ta tak i metodeundervisning og OLA4020. Et forslag vi vil presentere for PU i desember 2017, og videre programrådet, er en nytenking i hvordan metode er en del av graden. Forslaget vil gå ut på at studentene velger blant allerede eksisterende, og svært godt gjennomarbeidede, metodekurs fra andre program og institutt, og at dette formuleres som et krav om at 10 av de i dag 40 valgfrie poengene på programmet må være innen metode.

Alle eksamener vil fra høsten 2017 foregå digitalt og dette åpner for nye muligheter med å vurdere alternative eksamensformer samt automatisk begrunnelse.